

## **שם הקורס: בין היסטוריה לזכרון – יחסי יפן והקוריאנות**

**שם המרצה:** ד"ר גיא פודולר, החוג ללימודי אסיה

**סמסטר, שנה, יום ושעה:** סמסטר א', 2014/5 (תשע"ה), יום ב', 15:10 – 11:45

**דוא"ל המרצה:** gpodoler@research.haifa.ac.il

**שעות קבלה של המרצה:** יעודכנו בהמשך

## **תיאור הקורס**

מערכת היחסים בין יפן לבין חצי האי הקוריאני, על שתי המדינות שקיימות בו כיום, היא מערכת מורכבת וטעונה שמשלבת בתוכה קשרים ומגעים תרבותיים ופוליטיים, לצד תקופות של מלחמה, אלימות, ומתח. אחד השיאים במסגרת היסטוריה זו היה בין השנים 1910 ל-1945 כאשר קוריאה היתה קולוניה של האימפריה היפנית. שלוש שנים אחרי תום הכיבוש היפני הוקמו בחצי האי שתי המדינות הנפרדות. בקורס זה נבחן וננתח את היחסים בין יפן לבין קוריאה, הן בתקופה שקדמה לחלוקת קוריאה, והן בתקופה שאחריה. הדגש בקורס יהיה על הכרת ההיסטוריה הנדונה במקביל להבנת האופנים בהם מסופרת ומעוצבת היסטוריה זו כחלק מתהליכי עיצוב הזכרון הלאומי או הקולקטיבי.

## **מטרות הקורס**

לקורס שלוש מטרות. המטרה הראשונה היא לאפיין ולהבין את יחסיהן של שתי הקוריאנות עם יפן באמצעות עריכת היכרות עם התהליכים והאירועים ההיסטוריים הרלוונטיים החשובים ועם האינטרסים והשחקנים הפוליטיים המעורבים. כך נכיר משולש יחסים מזרח אסיאתי מרכזי. המטרה השנייה היא לבחון את סוגיית ה"זיכרון הקולקטיבי". אנו נבחן את ההיבט התיאורטי של מונח זה, נברר את מידת השפעתו של זיכרון העבר על היחסים בין המדינות, ונדגים כיצד דימויים ונרטיבים לאומיים נוצרים ומתגלים במרחב התרבותי והפוליטי. לבסוף, ברמה המתודולוגית נבחן ונחדד את עקרונות החשיבה האקדמית ונתרגל כתיבה של עבודה אקדמית.

## **דרישות הקורס**

- (1) נוכחות חובה: תלמיד שיחסיר מעל לשני מפגשים ללא אישור מוצדק לא יוכל להשלים את הקורס.
- (2) קריאת הפריט הנדרש לפני השיעור והכנתו: לצד הכרת תוכן המאמר על הטיעונים המוצגים בו, יש גם להתייחס אליו באופן ביקורתי ולחשוב על שאלות שונות שעולות מהקריאה בו והדורשות בירור נוסף.
- (3) השתתפות מושכלת.
- (4) הצהרת מחקר עבור עבודת סיום הקורס: עד ל- 15/12/2014 יש להגיש הצהרת מחקר בת כעמוד וחצי. ההצהרה תכלול כותרת לעבודה, את הצגת הנושא, את מטרות העבודה, ורשימה של ביבליוגרפיה ראשונית. ההצעות תוחזרנה עם משוב.
- (5) הצגת רפרט: במפגשים האחרונים של הקורס, כל תלמיד יציג הרצאה מסודרת בת כ-15-20 דקות על נושא עבודת הסיום שלו.
- (6) עבודת סיום קורס: ראו את ההנחיות המופיעות בסוף הסילבוס.

## **הרכב הציון**

השתתפות מושכלת – 10%

הצהרת מחקר – 5%

רפרט – 15%

עבודת סיום – 70%

## **תכני השיעורים** (מערך הקורס פתוח לשינויים קלים)

1. 27/10/14

**נושאים:** הצגת הקורס; יפן וקוריאה: הכרות בסיסית; יחסי יפן-קוריאה בתקופה הקדומה I

2. 3/11/2014  
**נושאים:** יחסי יפן-קוריאה בתקופה הקדומה II ; מהו "זכרון קולקטיבי"?  
**קריאה:** Olick and Robbins (1998)
3. 10/11/2014  
**נושאים:** זכרון קולקטיבי וזהות לאומית בקוריאה ; הפלישות היפניות במאה ה-16  
**קריאה:** Hur (1998)
4. 17/11/2014  
**נושא:** כתיבת עבודה אקדמית : דילמות והנחיות
5. 24/11/2014  
**נושא:** יחסי יפן-קוריאה ערב הסיפוח : האם ההשתלטות היפנית היתה תוצאה של תכנית מסודרת?  
**קריאה:** Duus (1995)
6. 1/12/2014  
**נושא:** הקולוניאליזם היפני בקוריאה : היסטוריה  
(אין קריאה)
7. 8/12/2014  
**נושא:** הקולוניאליזם היפני בקוריאה : זכרון  
**קריאה:** Podoler (2007)
8. 15/12/2014 – **הגשת הצהרת מחקר**  
**נושא:** יחסי יפן-דרום קוריאה אחרי המלחמה והסכם הנורמליזציה  
(אין קריאה)
9. 22/12/2014  
**נושאים:** סוגיות במחלוקת I : דוקדו ומקדש יאסוקוני  
**קריאה:** Kingston (2007)
10. 29/12/2014  
**נושא:** סוגיות במחלוקת II : "נשות הנחמה"  
**קריאה:** Min (2003)
11. 5/1/2015  
**נושא:** יחסי יפן-צפון קוריאה : היסטוריה ודילמות  
**קריאה:** Fouse (2004)
12. 12/1/2015  
**נושא:** יחסי יפן-צפון קוריאה : החטופים  
(אין קריאה)
13. 19/1/2015  
**רפרטים:** פרזנטציות על העבודות, מלוות במשוב ודיון
14. 26/1/2015  
**רפרטים:** (1) פרזנטציות על העבודות, מלוות במשוב ודיון  
(2) סיכום הקורס

- Duus, Peter. 1995. *The Abacus and the Sword*. Berkeley: University of California Press. Pp. 397-423.
- Fouse, David. 2004. "Japan's Post-Cold War North Korea Policy: Hedging toward Autonomy?" *Asian Affairs; an American Review* 31 (2): 102-120.
- Hur, Namlin. 1998. "Collective Memory, Historians, and the Construction of the National Identity of Koreans through the Japanese." *The Review of Korean Studies* 1: 5-25.
- Kingston, Jeff. 2007. "Awkward Talisman: War Memory, Reconciliation and Yasukuni." *East Asia* 24: 295-318.
- Min, Pyong Gap. 2003. "Korean 'Comfort Women': The Intersection of Colonial Power, Gender, and Class." *Gender and Society* 17 (6): 938-957.
- Olick, Jeffrey K. and Joyce Robbins. 1998. "Social Memory Studies: From 'Collective Memory' to the Historical Sociology of Mnemonic Practices." *Annual Review of Sociology* 24: 105-140.
- Podoler, Guy. 2007. "Space and Identity: Myth and Imagery in the South Korean Patriotic Landscape." *Acta Koreana* 10 (1): 1-35.

**הצעות לנושאים לכתיבת עבודה**

- (א) שימו לב כי מדובר בהצעות כלליות בלבד. במסגרת כל נושא ניתן לפנות לכיוונים שונים ומגוונים של מחקר.  
(ב) ניתן להציע נושא הרלוונטי לקורס ושאינו מופיע ברשימה זו.

1. הסכם הנורמליזציה של 1965 בין יפן לדרום קוריאה
2. קשרי תרבות יפן-דרום קוריאה
3. התפתחות היחסים הכלכליים בין יפן לדרום קוריאה
4. הנצחת, זכרון, ואו ייצוג התקופה הקולוניאלית באמצעים כגון אתרי הנצחה, קולנוע, ספרי לימוד, וכו'
5. המיעוט הקוריאני ביפן
6. משחקי גביע העולם 2002 ויחסי יפן-דרום קוריאה
7. סוגיית החטופים היפנים ויחסי יפן-צפון קוריאה
8. סוגיית דוקדו/טקשימה (Dokdo/Takeshima)
9. סוגיית מקדש יאסוקוני (Yasukuni)

10. סוגיית "נשות הנחמה" ("Comfort Women")

11. סוגיית ההתנצלות היפנית

12. המחלוקות סביב ספרי הלימוד להיסטוריה

### **כללי כתיבת העבודה**

עבודה בסטטוס שיעור : עבודה באורך של עד 4,000 מלים, מודפסת בגופן 12 וברוח כפול או 1.5

עבודת בסטטוס סמינר : עד 10,000 מלים, מודפסת בגופן 12 וברוח כפול או 1.5

תאריך הגשה סופית לשיעור : סמסטר א' (1.3.2015) סמסטר ב' (1.10.2015)

תאריך הגשה סופית לסמינר : סמסטר א' (1.3.2015) סמסטר ב' (1.10.2015)

העבודות יוגשו בשני עותקים למזכירות, לידי יהב רוזן, תוך מילוי טופס הגשת עבודה.

הגשה באיחור תעשה רק לאחר הגשת בקשה לדחיה על גבי טופס מיוחד ובמקרים חריגים.